

دوازده رساله در عشق

گردآورنده: محمد طهماسبی

سرشناسه: طهماسبی، محمد، ۱۳۵۷ - گردآورنده

عنوان: دوازده رساله در عشق

گردآورنده: محمد طهماسبی

ویراستار: حسین جعفری

مشخصات نشر: تهران - طایه - ۱۴۰۱

مشخصات ظاهری: ۴۴۸ ص

شابک: ۶-۷۴-۶۵۳۹-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: عشق در ادبیات

Love in literature

رده بندی کنگره: PIR۴۰۰۹

رده بندی دیویی: ۸۴۰/۸۳۵۴

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۳۰۹۵

انتشارات طایه

نام کتاب: دوازده رساله در عشق

گردآورنده: محمد طهماسبی

ویراستار: حسین جعفری

خط: علی اکبر مرّوجان

ناشر: طایه

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول/ ۱۴۰۱

پیشگفتار یکم

۱۵

پیشگفتار ویراستار

۱۹

رساله ی یکم: اخوان الصفا

۲۳

رساله ی ششم از قسم سیم از عقاید در درجه ی عشق از جمله ۵۱ رساله که معروفست به اخوان الصفا... ۲۵

۳۱

رساله ی دوم: رساله ی عشق ابن سینا

۳۳

۳۵

۳۶

۳۶

۳۸

۴۴

۴۶

۵۳

۶۶

۶۷

۶۷

۶۸

۶۸

۶۹

۶۹

۶۹

۷۰

۷۰

۷۱

۷۱

۷۱

۷۲

۷۲

۷۲

۷۳

۷۳

۷۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۶۰

۶۰

۶۱

۶۱

۶۱

۶۲

۶۲

۶۲

۶۳

۶۳

۶۴

۶۴

۶۵

۶۵

۶۶

۶۶

فصل ۱.....

فصل ۲.....

فصل ۳.....

فصل ۴ فی الملامه.....

فصل ۵.....

فصل ۶.....

فصل ۷.....

فصل ۸.....

فصل ۹.....

فصل ۱۰.....

فصل ۱۱.....

فصل ۱۲.....

فصل ۱۳.....

فصل ۱۴.....

فصل ۱۵.....

فصل ۱۶.....

فصل ۱۷.....

فصل ۱۸.....

فصل ۱۹.....

فصل ۲۰.....

www.ketab.ir

..... فصل ۵۹	۸۱
..... فصل ۶۰	۸۱
..... فصل ۶۱	۸۲
..... فصل ۶۲	۸۲
..... فصل ۶۳	۸۳
..... فصل ۶۴ فی همة العشق	۸۳
..... فصل ۶۵	۸۳
..... فصل ۶۶ فی خاتمة الكتاب	۸۴
..... فصل ۶۷	۸۴
..... فصل ۶۸	۸۴
..... فصل ۶۹	۸۵
..... فصل ۷۰	۸۵
..... فصل ۷۱	۸۵
..... فصل ۷۲	۸۶
..... فصل ۷۳	۸۶
..... فصل ۷۴	۸۶
..... فصل ۷۵	۸۶

۸۹

۹۰

۱۱۵

..... فصل ۱۶	۱۲۳
..... فصل ۱۷	۱۲۴
..... فصل ۱۸	۱۲۵
..... فصل ۱۹	۱۲۵
..... فصل ۲۰	۱۲۶
..... فصل ۲۱	۱۲۶
..... فصل ۲۲	۱۲۶
..... فصل ۲۳	۱۲۷
..... فصل ۲۴	۱۲۷
..... فصل ۲۵	۱۲۷
..... فصل ۲۶	۱۲۸
..... فصل ۲۷	۱۲۸
..... فصل ۲۸	۱۲۹
..... فصل ۲۹	۱۲۹
..... فصل ۳۰	۱۳۰

..... فصل ۴۱	۷۵
..... فصل ۴۲	۷۵
..... فصل ۴۳	۷۶
..... فصل ۴۴	۷۶
..... فصل ۴۵	۷۶
..... فصل ۴۶	۷۷
..... فصل ۴۷	۷۷
..... فصل ۴۸	۷۷
..... فصل ۴۹	۷۷
..... فصل ۵۰	۷۸
..... فصل ۵۱	۷۸
..... فصل ۵۲	۷۸
..... فصل ۵۳	۷۹
..... فصل ۵۴	۸۰
..... فصل ۵۵	۸۰
..... فصل ۵۶	۸۰
..... فصل ۵۷	۸۰
..... فصل ۵۸	۸۰

رساله ی چهارم: تمهیدات عین القضاة همدانی

تمهید اصل سادس: «حقیقت و حالات عشق»

رساله ی پنجم: لوايح عین القضاة همدانی

..... فصل ۱	۱۱۶
..... فصل ۲	۱۱۶
..... فصل ۳	۱۱۷
..... فصل ۴	۱۱۷
..... فصل ۵	۱۱۸
..... فصل ۶	۱۱۹
..... فصل ۷	۱۱۹
..... فصل ۸	۱۱۹
..... فصل ۹	۱۲۰
..... فصل ۱۰	۱۲۱
..... فصل ۱۱	۱۲۱
..... فصل ۱۲	۱۲۱
..... فصل ۱۳	۱۲۲
..... فصل ۱۴	۱۲۳
..... فصل ۱۵	۱۲۳

۱۴۷.....	فصل ۶۹
۱۴۷.....	فصل ۷۰
۱۴۸.....	فصل ۷۱
۱۴۸.....	فصل ۷۲
۱۴۹.....	فصل ۷۴
۱۵۰.....	فصل ۷۵
۱۵۰.....	فصل ۷۶
۱۵۱.....	فصل ۷۷
۱۵۲.....	فصل ۷۸
۱۵۲.....	فصل: ۷۹
۱۵۳.....	فصل ۸۰
۱۵۴.....	فصل ۸۱
۱۵۴.....	فصل ۸۲
۱۵۵.....	فصل ۸۳
۱۵۵.....	فصل ۸۴
۱۵۶.....	فصل ۸۵
۱۵۶.....	فصل ۸۶
۱۵۶.....	فصل ۸۷
۱۵۷.....	فصل ۸۸
۱۵۷.....	فصل ۸۹
۱۵۸.....	فصل ۹۰
۱۵۸.....	فصل ۹۱
۱۵۹.....	فصل ۹۲
۱۵۹.....	فصل ۹۳
۱۵۹.....	فصل ۹۴
۱۶۰.....	فصل ۹۵
۱۶۱.....	فصل ۹۶
۱۶۲.....	فصل ۹۷
۱۶۲.....	فصل ۹۸
۱۶۳.....	فصل ۹۹
۱۶۴.....	فصل ۱۰۰
۱۶۴.....	فصل ۱۰۱
۱۶۵.....	فصل ۱۰۲
۱۶۵.....	فصل ۱۰۳
۱۶۶.....	فصل ۱۰۴
۱۶۶.....	فصل ۱۰۵
۱۶۷.....	فصل ۱۰۶

۱۳۰.....	فصل ۳۱
۱۳۰.....	فصل ۳۲
۱۳۱.....	فصل ۳۳
۱۳۱.....	فصل ۳۴
۱۳۱.....	فصل ۳۵
۱۳۲.....	فصل ۳۶
۱۳۲.....	فصل ۳۷
۱۳۲.....	فصل ۳۸
۱۳۳.....	فصل ۳۹
۱۳۴.....	فصل ۴۰
۱۳۴.....	فصل ۴۱
۱۳۶.....	فصل ۴۲
۱۳۶.....	فصل ۴۳
۱۳۶.....	فصل ۴۴
۱۳۷.....	فصل ۴۵
۱۳۸.....	فصل ۴۶
۱۳۸.....	فصل ۴۷
۱۳۹.....	فصل ۴۸
۱۴۰.....	فصل ۴۹
۱۴۰.....	فصل ۵۰
۱۴۰.....	فصل ۵۱
۱۴۰.....	فصل ۵۲
۱۴۱.....	فصل ۵۴
۱۴۱.....	فصل ۵۵
۱۴۲.....	فصل ۵۶
۱۴۲.....	فصل ۵۷
۱۴۳.....	فصل ۵۸
۱۴۳.....	فصل ۵۹
۱۴۳.....	فصل ۶۰
۱۴۴.....	فصل ۶۱
۱۴۴.....	فصل ۶۲
۱۴۵.....	فصل ۶۳
۱۴۵.....	فصل ۶۴
۱۴۵.....	فصل ۶۵
۱۴۶.....	فصل ۶۶
۱۴۶.....	فصل ۶۷
۱۴۷.....	فصل ۶۸

۱۸۳.....	فصل ۱۴۴
۱۸۳.....	فصل ۱۴۵
۱۸۳.....	فصل ۱۴۶
۱۸۳.....	فصل ۱۴۷
۱۸۴.....	فصل ۱۴۸
۱۸۴.....	فصل ۱۴۹
۱۸۵.....	فصل ۱۵۰
۱۸۶.....	فصل ۱۵۱
۱۸۶.....	فصل ۱۵۲
۱۸۶.....	فصل ۱۵۳
۱۸۷.....	فصل ۱۵۴
۱۸۷.....	فصل ۱۵۵
۱۸۸.....	فصل ۱۵۶
۱۸۸.....	فصل ۱۵۷
۱۸۹.....	فصل ۱۵۸
۱۸۹.....	فصل ۱۵۹
۱۸۹.....	فصل ۱۶۰
۱۹۰.....	فصل ۱۶۱
۱۹۰.....	فصل ۱۶۲
۱۹۰.....	فصل ۱۶۳
۱۹۱.....	فصل ۱۶۴
۱۹۱.....	فصل ۱۶۵
۱۹۲.....	فصل ۱۶۶
۱۹۲.....	فصل ۱۶۷
۱۹۲.....	فصل ۱۶۸
۱۹۴.....	فصل ۱۶۹
۱۹۵.....	فصل ۱۷۱
۱۹۵.....	فصل ۱۷۲
۱۹۶.....	فصل ۱۷۳
۱۹۶.....	فصل ۱۷۴
۱۹۷.....	فصل ۱۷۵
۱۹۷.....	فصل ۱۷۶
۱۹۷.....	فصل ۱۷۷
۱۹۹.....	فصل ۱۷۸
۱۹۹.....	فصل ۱۷۹
۱۹۹.....	فصل ۱۸۰
۲۰۰.....	فصل ۱۸۱

۱۶۷.....	فصل ۱۰۷
۱۶۸.....	فصل ۱۰۸
۱۶۸.....	فصل ۱۰۹
۱۶۹.....	فصل ۱۱۰
۱۶۹.....	فصل ۱۱۱
۱۷۰.....	فصل ۱۱۲
۱۷۰.....	فصل ۱۱۳
۱۷۰.....	فصل ۱۱۴
۱۷۱.....	فصل ۱۱۵
۱۷۱.....	فصل ۱۱۶
۱۷۲.....	فصل ۱۱۷
۱۷۲.....	فصل ۱۱۸
۱۷۲.....	فصل ۱۱۹
۱۷۳.....	فصل ۱۲۰
۱۷۴.....	فصل ۱۲۱
۱۷۵.....	فصل ۱۲۲
۱۷۵.....	فصل ۱۲۳
۱۷۵.....	فصل ۱۲۴
۱۷۶.....	فصل ۱۲۵
۱۷۶.....	فصل ۱۲۶
۱۷۷.....	فصل ۱۲۷
۱۷۷.....	فصل ۱۲۸
۱۷۷.....	فصل ۱۲۹
۱۷۸.....	فصل ۱۳۰
۱۷۸.....	فصل ۱۳۱
۱۷۹.....	فصل ۱۳۲
۱۷۹.....	فصل ۱۳۳
۱۸۰.....	فصل ۱۳۴
۱۸۰.....	فصل ۱۳۵
۱۸۰.....	فصل ۱۳۶
۱۸۱.....	فصل ۱۳۷
۱۸۱.....	فصل ۱۳۸
۱۸۱.....	فصل ۱۳۹
۱۸۲.....	فصل ۱۴۰
۱۸۲.....	فصل ۱۴۱
۱۸۲.....	فصل ۱۴۲
۱۸۲.....	فصل ۱۴۳

٢٠٤.....	فصل ١٩٢
٢٠٤.....	فصل ١٩٣
٢٠٥.....	فصل ١٩٤
٢٠٥.....	فصل ١٩٥
٢٠٥.....	فصل ١٩٦
٢٠٦.....	فصل ١٩٧
٢٠٦.....	فصل ١٩٨
٢٠٦.....	فصل ١٩٩
٢٠٦.....	فصل ٢٠٠
٢٠٧.....	فصل ٢٠١

٢١١.....	فصل ٧
٢١٧.....	فصل ٨
٢١٨.....	فصل ٩
٢١٩.....	فصل ١٠
٢٢١.....	فصل ١١
٢٢١.....	فصل ١٢

٢٢٥.....	فصل ٣
٢٣٢.....	فصل ٤

٢٥٩.....	فصل ٣
----------	-------

٢٠٠.....	فصل ١٨٢
٢٠٠.....	فصل ١٨٣
٢٠١.....	فصل ١٨٤
٢٠١.....	فصل ١٨٥
٢٠١.....	فصل ١٨٦
٢٠٢.....	فصل ١٨٧
٢٠٢.....	فصل ١٨٨
٢٠٣.....	فصل ١٨٩
٢٠٣.....	فصل ١٩٠
٢٠٤.....	فصل ١٩١

رساله ی هشتم: مونس العشاق شهاب الدین سهروردی

٢١٢.....	فصل ١
٢١٣.....	فصل ٢
٢١٤.....	فصل ٣
٢١٤.....	فصل ٤
٢١٥.....	فصل ٥
٢١٦.....	فصل ٦

رساله ی هفتم: معیار الصدق فی مصداق العشق بجم المین رازی

٢٢٨.....	فصل ١
٢٢٩.....	فصل ٢

رساله ی هشتم: عیبر العاشقین روزبهان شیرازی

٢٦١.....	الفصل الاول: فی ملاطفة العاشق و المعشوق
٢٧١.....	الفصل الثاني: فی المحبة مقدمة العشق
٢٧٣.....	الفصل الثالث: فی ذکر الشواهد الشرعية و العقلية فی العشق الانساني
٢٧٧.....	الفصل الرابع: فی فضيلة المجبين الذين يالفون الحسن و المستحسن و المحبون المستحسنين
٢٧٩.....	الفصل الخامس: فی فضيلة الحسن و الحسن و المستحسن
٢٨٦.....	الفصل السادس: فی كيفية جوهر العشق الانساني و ماهيته
٢٩٠.....	الفصل السابع: فی بيان سبب بقاء العشق فی العاشقين
٢٩٣.....	الفصل الثامن: فی السالكين الذين ليس فی بدايتهم العشق الانساني فی العشق الالهی
٢٩٤.....	الفصل التاسع: فی وصف العاشقين الذين بدايتهم العشق الانساني
٢٩٦.....	الفصل العشر: فی بداية العشق
٢٩٩.....	الفصل الحادي عشر: فی بداية العشق و امتحانه
٣٠١.....	الفصل الثاني عشر: عشر فی لزوم العشق و تأثيره
٣٠٣.....	الفصل الثالث عشر: فی تربية العشق
٣٠٦.....	الفصل الرابع عشر: فی نزول العشق
٣١٠.....	الفصل الخامس عشر: عشر فی الطريق العشق فی القلب العاشق

پیشگفتار یکم

عقل کجا بی برد شیوه سودای عشق...

گفتار از گونه ای پنداشت فرای خرد بسیار دشوار می نماید. شماری بزرگان اندیشه و خداوندان دانش و فرزندگان در بازگویی این پنداره بسا سخن های نیک گفته و نکته های باریک به شایستگی جلوه نموده و راستی های بسیار نمایانده و یا به ناچار از بیم انجمن پیرامون، رازگونه به نوشتار پرداخته اند و نیز گروهی دیگر در بیراهه کلک ها فرسوده و گاه گفتار به درازا کشانده و تا آن جا که دست خوانشگر از آزمون کوتاه دیده، جایگاه از دیگری تهی یافته و هنگام گران انگاشته تا درین گستره، تنها بن مایه ی خویش در توانایی نگارش را سنجیده تا در ارج این گزاره جلوه نمایند.

ای بی خبر از سوخته و سوختنی عشق آمدنی بود نه آموختنی

بی تردید ناهمگونی در شناسه های ایشان به انگیزه ی بروز این دریافت به گونه های گوناگون در گیرایی و یا فرهنگ استوار در تنگنای گیتایی بومی نگارنده و یا برجسته تر از آن به چرایی چهارچوب های دین داری و ریشه های کیش باوری ایشان رسد. گمانی نیست که این گزیده نیز نخواهد توانست شناسه ای فراگیر ازین پنداشت نابساوا نمایان کند و تنها به تلاش بر گردآوری گفته های بزرگان به شیوه ی پژوهشی و به انگیزه ی دست یافتن به همسنجی گفتمان ها بسنده گردیده است و در این راه به پاسداری دو جستار کوشش شده است:

یک آن که نوشتارها جدا از چکامه ها، دستاور بلند آوازگان و نام آوران ایران کهن به دور از نهادینه های نژادی از خاور و باختر بوده و دو آن که به بسان گاهشمار نگارش از آغاز چینش شده تا کارسازی شاییدی هر یک از نگارندگان از یادبودهای پیشینیان آشکار گردد.

بیشتر گردآورنده را بر آن بود تا همسانی ها و ناهمسانی های پیرامون گفتار ایشان را پدیدار نماید و کار را در این باره بر خواننده سادگی بخشد؛ اما پس از زرف نگری بسیار دانش نارسا کنشی بازدارنده شد و نگذاشت تا راه به جایی برد و به سرانجامی رسد و از سوی دیگر شایدی بر این بود که خوانندگانی را لغزش نگاه به بی نوشت ها از بن مایه دور سازد. از این رو تلاش در این راه تنها به گردآوری یادواره های کهن و سخنان سترگ بسنده آمد و با اندکی هموارسازی آن را بر دوش شیفتگانش واگذار کرد.

با این آرمان در گام نخست گره ای از برگردان اخوان الصفا و خُلائ الوفا از سده ی چهارم برگزیده شد که بیشتر نگاهی به دانش زمان خود از خاور و باختر در سده های نخستین پس از چیرگی تنگین تازیان دارد و کهن ترین دفترها در این گردآورد را که با گفتمانی نابساوایی همراه است در بر دارد.